

Welkom allemaal

Het is 2025. Vandaag 81 jaar geleden werd Brouwhuis bevrijd. Een paar dagen eerder waren sommige delen van Helmond al bevrijd, aan de andere kant van de stad. Die bevrijders kwamen vanuit Eindhoven. Stiphout bijvoorbeeld, en Mierlo-Hout. De soldaten konden niet verder vanwege het kanaal. Op zondag 24 september werd vervolgens Brouwhuis ook bevrijd. De Engelse soldaten kwamen nu van de andere kant, via Someren, Asten en Deurne. En weer een dag later, de 25^e, was echt heel Helmond bevrijd.

Brouwhuis was toen veel kleiner. Er waren allemaal boerderijen. Op Rietven 1, waar nu Scouting Brouwhuis zit, woonde Gerard Goossens. Hij was 8 jaar. Hij ging kijken naar de bevrijders, ze kwamen vanuit Vlierden en hun verkenningsvoertuig stond geparkeerd aan het begin van de Bruhezerweg, waar je richting de bossen kunt lopen. De Rivierensingel was er toen nog niet, al die mooie huizen waren er niet. Alleen de boerderij van Jan van Veghel. En daar ging die jonge Gerard kijken naar de bevrijders, samen met andere mensen uit Brouwhuis. De volwassenen kregen sigaretten en de kinderen repen chocolade. Een heel bijzonder moment en er zal die dag best gehuild zijn van blijdschap. Gerard heeft het verhaal later wel eens verteld, op deze plek.

Er hoefde niet gevochten te worden. De geallieerden hadden via Someren en Asten de Peel bevrijd. Helmond en ook Brouwhuis werden daardoor gespaard. De Duitsers hadden Brouwhuis al verlaten, ze wisten dat de Engelsen kwamen. Bij de boerderij van Nard van Veghel aan de Weyerweg, waar nu tennisbanen zijn, werd nog een achtergebleven Duitse soldaat meegenomen. Hij

heeft zich overgegeven. Op de terugtocht naar Duitsland namen de Duitse soldaten in paniek veel fietsen en andere voertuigen mee. Sjaak Neervens van de Bruhezerweg moest zijn paard en kar afstaan. Maar dat deed hij niet, hij ging zelfs mee! Halverwege Venray mocht hij weer naar huis en had hij zijn paard en kar gered.

Geen hele spannende dag dus, 24 september 1944, maar wel hele mooie dag voor Brouwhuis. De oorlog zat erop. En daarmee kwam er een einde aan een ellendige tijd.

's Avonds moest je binnenblijven, de ramen verduisterd. Overal moest je bonnen voor hebben en er kwam een groot gebrek aan alles. Er vlogen bommenwerpers over van de landen die ons wilden bevrijden, en er waren Duitse jachtvliegtuigen. De grote klok werd uit de kerktoren gehaald, het metaal konden ze in Duitsland goed gebruiken voor de oorlogsindustrie.

In Brouwhuis zijn een paar oorlogsslachtoffers te betreuren geweest. Een zoon van Frans Peeters, woonachtig in een boerderij waar nu het speelveldje is bij de Lingestraat, werd buiten getroffen door een granaatscherf.

Cor Schrama en een knecht werden op 31 januari 1944 door Duitse militairen aangezien voor piloten uit een Amerikaanse bommenwerper; de dag ervoor maakte dat vliegtuig een noodlanding in de buurt. Er werd enorm gezocht naar de Amerikaanse bemanningsleden en toen zagen de Duitsers Cor en zijn maat Wim. Nabij de Rakt werden ze neergeschoten. Ze waren onderweg naar het boerenland van de vader van Cor, vlakbij Berkendonk. De knecht overleefde, hij had wel een diepe wond. Cor werd naar het ziekenhuis in de Molenstraat gebracht. Hij was nog goed bij kennis, maar zou het niet overleven. Hij werd maar 34 jaar oud. Cor ligt hier begraven, op het kerkhof van Brouwhuis.

En een stukje verder weg, in de Brouwhuissche Heide, kwam Maria van Otterdijk om het leven. Het is 25 september 1943. Twee Duitse militairen zaten in de trein van Venlo naar Helmond; ze verveelden zich en schoten op wat beweegt. Een boer in de Zeilberg had geluk, een kogel suiste over zijn hoofd. Maria (21) fietste op deze gure middag terug naar huis na een bezoek aan de Helmondse weekmarkt. Vlakbij de spoorwegovergang werd ze geraakt. Ze had veel pijn. Even later was ze dood.

Deze vreselijke verhalen zijn er gelukkig niet veel in Brouwhuis en omgeving, maar ieder slachtoffer was er eentje te veel. Dus toen de oorlog eindigde was er veel blijdschap, maar ook veel verdriet.

De geallieerden wilden aan het eind van de Tweede Wereldoorlog een extra vliegveld in onze regio. Tussen buurtschap Rijpelberg en de Deurneseweg vonden ze een geschikte locatie. Nu is hier Berkendonk. Bijzonder, dat hier toen een vliegveld kwam! In oktober 1944 begonnen de geallieerden met de aanleg van de start- en landingsbaan, 1400 meter lang. Op 9 januari 1945 was het vliegveld klaar en vier dagen later verschenen de eerste jachtbommenwerpers. Het personeel ging wonen aan het missiehuis Christus Koning.

Op 11 april vertrok alweer de laatste vlucht, in juli werd het vliegveld opgeheven. De oorlog was voorbij.

Vandaag staan we stil bij de bevrijding, 81 jaar geleden. Vier maanden geleden was het 80 jaar geleden dat heel Nederland werd bevrijd. En het is belangrijk dat we blijven stilstaan bij het belang van vrijheid. Buiten spelen ook al is het donker, een supermarkt vol met eten, buiten fietsen zonder angst voor gewapende soldaten. Het is heel erg triest dat er nog veel plekken op de wereld zijn, waar niets is geleerd van de vreselijke tijd

tussen 1939 en 1945. Er zijn veel oorlogen op dit moment. Laten we hopen dat de mensen daar ook snel kunnen zeggen: de oorlog, dat is iets van het verleden.

Ik geef het woord aan onze wethouder, hij woont ook in Brouwhuis en hij is meer dan welkom hier vanavond. Erik de Vries.